

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xi. Q[uod] milites durius castiga[n]di sunt si militie lege co[n]te[m]pta
p[ri]uilegiis abutuntu[ur].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Polícratíci de Curialiū nugis.

Recte vero militantium priuilegia multa sunt: que de iure antiquo latius patēt. Nam & liberiores sunt/ & pluribus immunitatibus gaudent ab angariis & per angariis, & sordidis muneribus alieni. Iura quoq; licenter ignorant. Et licet in potestate sint: in castrensi peculio testari possunt/ & ex publica sollicitudine quod maximū est non permittuntur egere/ & in hunc modum plurima que longū est enarrare. Licet autem sint qui sibi non teneri videntur ecclesie ex sacramento solēni: quia iam ex consuetudine plerūq; non prestatatur/ nullus tamen est qui sacramēto tacito vel expresso ecclesie nō teneatur obnoxius. Et forte ideo cessat solēnitas iuramentū/ quia ad hoc omnes inuitat & coartat necessitas officii & sinceritas fidei. Vnde iam inoleuit consuetudo solēnis: vt ea die qua quisq; militari cingulo decoratur/ ecclesiam solenniter adeat: gladioq; super altare posito & oblato quasi celebri professioe facta seipsum obsequio altar(deuoueat/ & gladii: id est officii sui iugē deo spondeat famulatum. Neq; necesse est vt hoc p̄fiteatur verbo/ cum legitima professio militie/ facto eius videatur inserta. Quis enim in homine illitterato: & qui magis arma q̄ litteras debeat nosse professionem exigat litteratā? Nam & ipi ab abates p̄fessione scripta vel dicta ad fidem & obedientiam videntur artari & reuera artantur/ quia deo mentiri non licet. Sane aut plus est aut non minus quod milites faciunt/ qui non cedula/ s; gladium offerunt: & quasi primitias officii redimunt ab altari/ vnde ecclesie imperpetuum famulentur. Nā sicut eis pro ecclesia plurimū: ita contra ecclesiam licet nihil. Refert lucas q̄ milites vt baptisarentur ad iohannē venerunt interrogantes. Magister quid faciemus & nos? Et ait illis. Neminē concutiatis: neq; calūniam faciatis: & contenti estote stipendiis vestris. Fidelis sermo & omī acceptione dignus qui deceat preambulum gratie/ preconē veritatis: dñi precursorem. Nouerat enī manū militare p̄optam ad iniurias/ rapinis assuetam: & cui nunq̄ aut raro sufficiunt sua/ quin appetat aliena. Concussione ergo prohibita exclusit iniurias/ rapinam exterminauit: exclusa calūnia/ auaritiam quoq; dānauit: dū precepit vnūquēq; contentū esse stipendiis suis. Sicut enim dictum est/ militem egere nō licet: cum dum militat militie sue prestantur stipendia/ & cum emeritus est/ p̄dia v̄l alimēta quoad necessitas exigit de publico puidēt.

¶ Q̄ milites durius castigandi sunt/ si militie lege contempta priuilegijs abutuntur.

Capitulū. XI.

Luc. iij.

SI vero contra prohibitionem iohannis & legitimas sanctiones in furta dilabitur & rapinas / duri⁹ castigā dus est / vt qui semper ferruz duraq; tractauit & ita est cohibenda audacia eius vt in seiplo discat quanta ani maduersione feriendi sint qui legem impugnant / quam susce rant defendendam. Sicut enim multis immunitatibus & emi nentioribus priuilegiis militia gaudet / ita acrioribus penis sub denda est: si sua demeruisse priuilegia conuincatur. Nec in ea si bi parte prodest ignorantia iuris / cum & si iura publica permit tantur suum tamen officium nō liceat ignorare. Licet enim sas cerdos in ordinatione ordinis sui difficultatem ignoret / eo ipō q; sine contradictione / oneroso succedit officio: suscepti tamen sacerdotii onera cogitur sustinere. Si vero negligit aut maligna tur: corripietur grauius: eo q; maiori pena digni sunt hi quibus cū multū debeatur honoris aut occulto aut manifesto inueniū tur in crimine. Aliter crimina tamen: aliter puniuntur excess⁹. quoniam illa plerumq; penam irrogāt sanguinis: hec quasi me dicinalem pro qualitate delicti exigunt curam. Ipsa vero nunc simplex est: nunc quasi quandam acrimoniam miscet. Verūta men cum in omni professione disciplina necessaria sit / nusq; ma gis q; in clero & re militari. At res militaris que minus exerce tur in spiritu / acerbius est corporaliter punienda. Nihil est au tem quod vtramq; magis impugnet q; luxuria: quia omnis intē perantia ordini plurimum aduersatur. Porro vbi ordo non est: confusio locum habet / & nisi reprimatur correctionis stimulo / proculdubio ignominiam ex necessitate importat. Quid enī faciet fortiter quem luxuria & intemperātia non tam exarma uit q; exanimauit? Quartus liber strategematonum iulii fron tini refert q; publius scipio ad numantiam corruptum superio rum ducum secordia exercitum correxerit: dimisso ingenti lixa rum numero / redactis ad munus quotidiana exercitatione mi litibus quibus cum frequens iniungeret iter portare cōplurium dierum cibaria imperabat: ita vt frigora & ymbres pati / vada fluminum pedibus traicere assuesceret miles / exprobrāte sub inde imperatore timiditatem & ignauia: frangenteq; delicio ris vsus ac parum necessaria expeditioni vasa. Quod maxime nobiliter accidit gayo nummio tribuno cui dixisse traditur scis pio. Mihi paulisper / tibi & reipublice sepe nequa q; eris. Quin tus metellus bello iugurtino similiter lapsam militum disci plinam pari seueritate restituit: cum insuper prohiberet alia

p iiii

De scipione q;
i numantia cor
rexit exercitū.
Lixa s; miles
deterrim⁹ / vi
lis / vel luxurio
sus / q; sequitur
exercitū causa
questus.

Gayi nummii re
prehensio p scis
pionē facta.

Polícraticí de Curialíū nūgís.

Philippus quē ordinē suavit in p̄ma p̄stitutione exercit⁹.

Gay marij disciplina in exercitu.

Delifandrola cedemonio in castigatione militis. Ad thessa. vlt.

lib. iiii. c. v. De cassilinis obsessis ab hannibale.

De petilinis a penis obsessis

De hispanis febrensib⁹ obsessis ab herculio.

De egloninēsb⁹ bus q̄ p̄ fide seruāda passi sunt pignora occidi.

Triplex pena Fortune. Infamie. Sanguinis. Aurelij cocte consulis punitio p̄tra inobediētes milites

carne q̄ assa elixa vemilites vti. Philippus cum primū exercitū cōstitueret: vehicularū vsū oibus interdixit: equitibus non alijs q̄ singulos latones habere pmisit/peditib⁹ autē denis singulos q̄ molas & funes ferrēt. In estiuā exeūtib⁹. xxx. diēnū fari nā collo portari ip̄pauit. Gayus marius recidendonū impedimētorum grā quib⁹ maxime exercitus agmē onerat: vasa & cibaria militis in fasciculos aptata furcis p̄posuit sub q̄bus & habile onus & facilis requies esset. Vñ p̄uerbiū natū est: mli milites mariani. Lisander lacedemonius egressū via/ quendaꝛ castigabat. Cui dicenti ad nulli⁹ rei rapinā se ab agmine recessisse/ respōdit. Ne speciem quidem rapturi p̄beas volo. Publius vafica in hibernis quis classis vsus nō esset necessari⁹: ne tñ miles desidia corrūperet: aut p̄ licentiā ocii sociis inferret iniurias: naues edificare instituit. Itē quoq; frontinus inter multa cōstātie insignia refert q̄ cassilini obsidēte hanibale tātam inopiā p̄pessi sūt vt murē venisse centū denariis memorie pditū sit: eiusq; veditorem fame periisse: emptorē autē vixisse/ & in tāta angustia fidem seruasse romanis. Petilini a penis obsessi: parentes & liberos p̄pter inopiaz eiecerunt: ip̄i coriis madefactis: & igne siccatis folijsq; arborū/ & omī gnē animalīū vitā trahētes. vndecim menses obsidionē tolerauerūt. Hispani fabrenses oīa eadē p̄pessi sūt: nec tamē oppidū herculeio tradiderūt. Ciziū cū oppugnet mitridates: captiuos eius vrbis pdixit/ ostenditq; obsessis: arbitrat⁹ futurū vt miseratione suorum ad deditiōnē cōpelleret opidanos. At illi cohortati captiuos ad mortē fortiter excipientes: fidē seruauere romanis. Egloninenses cū a viriato/ his liberi & cōiuges redderēt preoptauerunt spectare supplicia pignora suorum q̄ a romanis deficere. Numātini ne se traderent/ fame mori prefixis forib⁹ domū suarū maluerūt: vicissetq; romanos auctore orozio nisi illi sub scipione pugnassent.

¶ Q̄ varia animaduersio p̄cedit in eos qui duci nō obtemperant: & quatenus debeat obediri: & in quibus mādati locū habeat exanimatio militaris in quibus non. Cap. XII.

Neos vero qui ducis aut legis non obtemperabāt arbitrio varia animaduersio procedebat. Nam alii in fortuna/ alii in fama: alii in sanguine puniuntur. Frontinum relege: & vsq; quaq; ita inuenies esse. Nā aurelius cocta/consultum ad opus/ equites necessitate cogente iussisset accedere: eorumq; pars detrectasset imperiū/ questus apud censores effecit vt a patribus notarentur/ deinde obtinuit